

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316219675
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2316219675.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: F. S., narodená X.X.XXXX, bytom u matky a H. S., narodená XX.XX.XXXX, bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, so sídlom Staničná 5, Galanta, deti rodičov: matka A. S., narodená XX.X.XXXX, bytom D. XXX/XX, O., zastúpená advokátom: Mgr. Ondrej Bartošovič, so sídlom Pázmaňa 2020/30, Šaľa, otec Q. S., narodený X.X.XXXX, bytom K. XXXX/XX, H. T., o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 12P/327/2016-70 zo dňa 6.6.2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd zmenu návrhu na začatie konania **n e p r i p ú ť a**.
- II. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zvýšil výživné na maloletú F. zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 140,- Eur mesačne, na maloletú H. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 110,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, kde výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí, výrokom II. zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta, č. k. 25C/169/2011-23 zo dňa 9.9.2011 v časti rozsahu vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti, výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 78 ods. 1 veta prvá, § 78 ods. 3, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine, § 232 ods. 2 Civilného sporového poriadku, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že maloleté deti S. pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 9.9.2011, č. k. 25C/169/2011-23, ktorým tamojší súd schválil dohodu rodičov, na základe ktorej sa maloleté deti zverili do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej F. sumou vo výške 80,- Eur mesačne a na výživu maloletej H. sumou vo výške 70,- Eur mesačne. Styk otca s maloletými deťmi tamojší súd ponechal neobmedzený. V čase tohto rozhodovania matka bola na rodičovskej dovolenke, pričom poberala rodičovský príspevok vo výške 190,- Eur a prídavky na dve maloleté deti vo výške 40,- Eur. Otec bol bez zamestnania a poberal výsluhový dôchodok vo výške 320,- Eur. Maloletá F. v čase tohto rozhodovania mala 9 rokov a 7 mesiacov a navštevovala základnú školu. Maloletá H. mala 1 rok a 10 mesiacov a nachádzala sa v celodennej starostlivosti matky. Obe deti boli zdravé. Ich výdavky boli

bežné a veku primerané. Do októbra 2015 žili rodičia s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti. Toho času pracoval otec ako vodič kamiónu, a to do 7.3.2016. Následne sa presťahoval do S. a zamestnal sa ako vodič kamiónu v českej prepravnej spoločnosti L. S., s.r.o., kde bol zamestnaný od 24.3.2016 do 3.10.2016 s priemerným čistým mesačným príjmom 715,16 Eur. Pracovný pomer bol ukončený na základe jeho žiadosti zo zdravotných dôvodov. Od 5.10.2016 bol evidovaný v Českej republike ako uchádzač o zamestnanie. Od 24.10.2016 do 24.2.2017 bol zamestnaný ako obchodný zástupca v spoločnosti P. Z. s.r.o. s priemerným čistým mesačným príjmom 681,- Eur. Od 1.3.2017 až po súčasnosť pracuje na Z. T. S. U. Q. s priemerným čistým mesačným príjmom 881,- Eur. Okrem mzdy naďalej poberá aj výsluhový dôchodok vo výške 319,63 Eur. Okrem maloletých detí má otec aj vyživovaciu povinnosť k plnoletej M., nar. XX.X.XXXX, ktorá študuje na vysokej škole a na výživu ktorej prispieva na základe dohody sumou 90,- Eur mesačne. Toho času je matka zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom 675,72 Eur. Býva v spoločnej domácnosti so svojimi dvomi maloletými dcérami v Z. v rodinnom dome, ktorý je v podielovom spoluvlastníctve matky a jej sestry. Rodičom ďalšie vyživovacie povinnosti nepridali. Maloletá F. má toho času 15 rokov a 4 mesiace, navštevuje 1. ročník Súkromného bilingválneho gymnázia v Galante. Maloletá H. má toho času 7 rokov a 7 mesiacov a navštevuje 1. ročník Základnej školy O. M. v O.. Obe deti sú zdravé. Ich výdavky sú bežné a veku primerané, pričom matka mesačne výdavky maloletej F. vyčíslila na sumu 378,- Eur a maloletej H. na sumu 257,- Eur.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca rozsudkom Okresného súdu Galanta, č. k. 25C/169/2011-23 zo dňa 9.9.2011, došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré sú staršie o takmer 6 rokov, preto výdavky spojené s uspokojovaním ich odôvodnených potrieb, aj s ohľadom na celkový nárast životných nákladov, pochopiteľne vzrástli v súvislosti s ich fyzickým rastom na oblečenie, obuv, stravu, hygienické potreby, predovšetkým však v súvislosti s výkonom školskej dochádzky, ako aj so zabezpečením ich odôvodnených potrieb vzhľadom na ich záujmy, školské a mimoškolské aktivity, teda vo všetkých oblastiach ich života, pričom ide o objektívnu zmenu pomerov na strane maloletých detí, ako oprávnených, ktorú zmenu súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní zohľadnil. Súd prvej inštancie výživné zvýšil od právoplatnosti rozsudku, nakoľko matka vo svojom návrhu a následne aj na pojednávaní vo veci zdôraznila, že žiada zvýšiť výživné počnúc právoplatnosťou rozsudku. Súd prvej inštancie zvýšil výživné na maloletú F. zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 140,- Eur mesačne a na maloletú H. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 110,- Eur, a to aj s ohľadom na vývoj životných nákladov, na majetkové pomery otca pri zohľadnení jeho súčasného príjmu. Podľa ustálenej súdnej praxe je možné postihnúť príjem povinného rodiča približne v rozsahu 25 % - 30 % na plnenie všetkých jeho vyživovacích povinností s prihliadnutím na osobitosti daného prípadu. Z aktuálneho príjmu otca 1.200,63 Eur tak 25 % - 30 % predstavuje sumu 300,15 Eur až 360,19 Eur. Otec má tri vyživovacie povinnosti (plnoletá M., maloletá F. a maloletá H.), pričom na výživu plnoletej M. prispieva mesačne sumou 90,- Eur, a teda na výživu maloletej F. a maloletej H. by mal prispievať v rozsahu 210,15 Eur až 270,19 Eur. Za daného stavu mal súd prvej inštancie za to, že na strane otca je priestor na zvýšenie výživného na maloleté deti, na ktorých výživu otec doposiaľ riadne prispieval sumou v celkovej výške 170,- Eur. Inak ako hradením výživného však sa na ich výchove a na ich výdavkoch nepodieľa. Vzhľadom na zistené skutočnosti mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca, aby zo svojho príjmu prispieval na výživu maloletých detí vyššou sumou, pričom sumu vo výške 140,- Eur na maloletú F. a vo výške 110,- Eur na maloletú H. súd považoval za adekvátnu. Pokiaľ otec prispeje na výživu maloletej F. mesačne sumou 140,- Eur a na výživu maloletej H. sumou 110,- Eur a matka prispeje sumou 70,- Eur a sumou 55,- Eur a pripočíta sa k tomu aj príjem matky titulom prídavkov na dve maloleté deti dieťa, tak na strane maloletej F. vznikne finančná čiastka na jej výdavky vo výške 233,52 Eur mesačne a na strane maloletej H. vo výške 188,52 Eur, čím vznikne zatiaľ dostatok finančných prostriedkov na krytie osobných potrieb maloletých detí, pričom na strane otca zostáva naďalej istá rezerva, z ktorej bude možné čerpať v budúcnosti pri ďalšom navýšení výživného s poukazom na rastúce potreby maloletých detí.

5. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala písomne odvolanie matka prostredníctvom jej advokáta z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedla, že otec maloletých detí síce vydokladoval svoje príjmy, ktoré sú aktuálne vo výške 1.200,- Eur, nijakým spôsobom však nepreukázal rozsah svojich výdavkov, ktoré len verbálne odprezentoval, ničím ich nepodložil, a súd prvej inštancie si napriek tomu tieto tvrdenia osvojil. Matka spochybňuje najmä sumu 7.500,- CZK, ktoré údajne uhradza svojej „kamarátke“ ako odplatu za umožnenie bývania. Je to pomerne veľká suma za tvrdené umožnenie bývania v jednej izbe, obzvlášť s prihliadnutím na to, že sa nejedná o kamarátku ale o družku, s ktorou žije otec v partnerskom vzťahu, a to už dlhšiu dobu.

Otec síce poprel, že sa jedná o jeho milenku, avšak túto skutočnosť je možné preukázať, a v prípade potreby je ochotná potrebné skutočnosti dosvedčiť aj maloletá F.. Súd prvej inštancie si taktiež osvojil tvrdenie, že otec poskytuje svojej plnoletej dcére M. výživné vo výške 90 eur mesačne, aj keď súdom určené výživné na plnoletú dcéru M. je vo výške 43,- Eur mesačne, pričom akceptovanie sumy 90,- Eur mesačne na plnoletú dcéru M. malo potom zásadný vplyv aj na rozhodovanie vo veci samej, pri výpočte celkovej sumy prípustného výživného (25 % až 30 % z príjmov otca). Matka poukazuje na nesprávnu interpretáciu záverov konštantnej judikatúry, v zmysle ktorých možno postihnúť príjme povinného rodiča v rozsahu 25% až 30% na plnenie všetkých jeho vyživovacích povinností s prihliadnutím na osobitosti daného prípadu. Súd prvej inštancie mohol jednoznačne postihnúť príjem otca vo väčšom rozsahu s prihliadnutím na osobitosti, ktorými sú: Ad. 1) pomerne slušný príjem otca, Ad. 2) existencia viacerých (troch) vyživovacích povinností. Súd prvej inštancie mal pri výpočte prípustného rozsahu vyživovacej povinnosti brať do úvahy len sumu vo výške 43,- Eur mesačne a nie sumu 90,- Eur mesačne, čím by sa „uvoľnilo“ ďalších 47,- Eur v prospech maloletej F. a maloletej H.. Súd prvej inštancie neakceptoval ani návrh kolízneho opatrovníka na určenie rozsahu výživného a výrazne sa od neho odklonil, keď kolízny opatrovník navrhol sumu 180,- Eur na maloletú F. a sumu 120,- Eur na maloletú H.. Matka má za to, že súd prvej inštancie pri posudzovaní najvyššej prípustnej miery vyživovacej povinností vec nesprávne právne posúdil, keď vychádzal z nižšej prípustnej miery, než odôvodňovali okolnosti prípadu, a osvojil si nesprávnu výšku tretej vyživovacej povinnosti otca, čo malo za následok rozhodnutie v neprospech matky.

Matka sa v samotnom návrhu vyjadrila, že žiada priznať zvýšené výživné až od právoplatnosti rozsudku. Tento fakt potvrdila aj na samotnom pojednávaní vo veci samej. Vzhľadom na priebeh a výsledok prvoinštančného konania, aj s prihliadnutím na skutočnosť, že zameškané výživné by bol odporca zrejme povinný splácať v splátkach, matka mení svoj návrh tak, že žiada zvýšiť výživné späťne odo dňa podania návrhu na začatie konania.

Žiada, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a zvýšil výživné na maloletú F. a na maloletú H. v súlade s návrhom na začatie konania, najmenej však v rozsahu odporúčanom kolíznym opatrovníkom, alebo aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie.

6. Otec a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

7. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec. Vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v plnej miere nesúhlasí s vyjadrením matky uvedenom v odvolaní. Predložil súdu prvej inštancie listinné dôkazy a nie len verbálne prezentoval, ako sa uvádza v odvolaní. Verbálne prezentoval len svoje výdavky na bývanie a výšku výživného na najstaršiu plnoletú dcéru M.. Všetky výdavky, ktoré uviedol, reálne má a všetky skutočnosti ohľadne pravidelných mesačných výdavkov uviedol pravdivo. Momentálne žije, pracuje a býva v S., Česká republika. Náklady na bývanie uviedol v pravdivej sume a jedná sa o sumu 7.500 CZK, ktorú sumu platí mesačne pani Z. R., u ktorej v byte býva. Túto sumu platí dobrovoľne a je to reálna suma, pretože v tejto sume je zahrnuté bývanie, stravné a všetky ostatné osobné potreby (vypratanie vecí, vyžehlenie atď). Je toho názoru, že je irelevantné, aký vzťah má k pani Z. R., či sú kamaráti, priatelia, alebo milenci, jednoznačne je daná skutočnosť, že nie sú v žiadnom priamom právnom zväzku, z ktorého by vyplývala akákoľvek právna povinnosť jedného voči druhému. Ďalším výdavkom, ktorý s prezentoval verbálne je výška výživného na jeho najstaršiu plnoletú dcéru M., nar. XX.XX.XXXX, ktorá momentálne ešte študuje. Súdom určenú výšku výživného na dcéru M. má presne 43,20 Eur, platí mesačne sumu 90,- Eur z dôvodu, že študuje na vysokej škole v zahraničí v Brne, Česká republika a s tým má spojené aj vyššie náklady na štúdium, ako aj na osobný život. Nesúhlasí s ďalším navýšením výživného z dôvodu, že každé ďalšie navýšenie by bolo pre neho likvidačné. Plne rešpektuje zvýšenie výživného z pôvodných 150,- Eur na zvýšené výživné 250,- Eur. Taktiež nesúhlasí s tým, aby súd, ktorý bude o danej veci rozhodovať, priznal matke zvýšené výživné odo dňa podania návrhu, a to z toho dôvodu, že počas dokazovania prvoinštančným súdom bola matke spolu s jej právnym zástupcom viackrát súdom, trikrát určite, položená otázka, od akého dňa si chce uplatniť nárok na zvýšené výživné a zakaždým jasne uviedla, pričom zakaždým sa radila aj so svojim právnym zástupcom, že nárok si chce uplatniť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. V súčasnej dobe nevlastní žiadny hnutelný, ani nehnuteľný majetok a taktiež nemá žiadne úspory.

8. K odvolaniu matky sa kolízny opatrovník nevyjadril.

9. Z obsahu návrhu vo veci samej, ktorý podala matka na súde prvej inštancie dňa 26.10.2016 vyplýva, že matka sa ním domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zvýšil výživné otca pre maloletú F. zo

sumy 80,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne a pre maloletú H. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 170,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku. O tomto návrhu vo veci samej rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom. V odvolacom konaní matka zmenila jej návrh vo veci samej a žiadala, aby bolo rozhodnuté o zvýšení výživného otca pre maloletú F. zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne a pre maloletú H. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 170,- Eur mesačne odo dňa podania návrhu na začatie konanie (t. j. od 26.10.2016).

10. Podľa § 23 Civilného mimosporového poriadku konanie sa začína na návrh (ods. 1). Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie (ods. 2).

11. Podľa § 28 Civilného mimosporového poriadku navrhovateľ môže počas konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh doručí súd ostatným účastníkom do vlastných rúk, ak neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene (ods. 1). Zmenu návrhu súd nepripustí, ak by výsledky konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Po vydaní uznesenia, ktorým súd zmenu návrhu nepripustil, pokračuje v konaní o pôvodnom návrhu (ods. 2).

12. Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

13. Predmetné konanie je konaním podľa ustanovenia § 111 písm. c) Civilného mimosporového poriadku o výžive maloletých detí. Zmena návrhu v odvolacom konaní v konaniach upravených procesne Civilným mimosporovým poriadkom je prípustná na rozdiel od konaní sporových, pri ktorých nie je prípustná takáto dispozícia návrhom. O nepripustení / pripustení zmeny návrhu vzhľadom na potrebu určitosti predmetu konania musí súd rozhodnúť.

14. Matka v porovnaní s pôvodným návrhom vo veci samej, ktorým žiadala o zvýšenie výživného pre obe maloleté deti s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, tento zmenila v odvolacom konaní tak, že žiadala o zvýšenie výživného pre obe maloleté deti s účinnosťou od podania návrhu na začatie konania. Odvolací súd nepripustil zmenu návrhu vo veci samej. Rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného od právoplatnosti rozsudku je podľa návrhu matky predmetom základného konania, pričom dokazovanie pred súdom prvej inštancie bolo zamerané na zistenie, či je daná podstatná zmena pomerov od ostatnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného pre obe maloleté deti v zmysle návrhu matky. V danom prípade výsledky konania neumožňujú, aby odvolací súd mohol rozhodovať o takomto zmenenom návrhu matky vo veci samej. Preto odvolací súd zmenu návrhu na začatie konania o zvýšenie výživného nepripustil.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

16. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s

poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

17. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu matky na zvýšenie výživného otca pre maloletú F. zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 200,- Eur mesačne a pre maloletú H. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 170,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním rozhodol o zvýšení výživného otca pre maloletú F. zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 140,- Eur mesačne a pre maloletú H. zo sumy 70,- Eur mesačne na sumu 110,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody matky predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zvýšenie výživného pre maloletú F. v rozsahu 140,- Eur mesačne a pre maloletú H. v rozsahu 110,- Eur mesačne určenom súdom prvej inštancie, keď odvolacie dôvody matky smerovali proti výške zvýšeného výživného pre maloleté deti určeného súdom prvej inštancie.

18. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku napadnutého, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, rozsudok vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie.

19. Podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

20. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

23. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria

len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

24. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú -povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

25. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z ktorého zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 25C/169/2011-23 zo dňa 9.9.2011 a ktorým uvedeným rozsudkom bola na čas po rozvedení rodičov schválená rodičovská dohoda tak, že maloleté deti sa zverujú do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaväzuje platiť na výživu maloletej F. sumou 80,- Eur mesačne a na výživu maloletej H. sumou 70,- Eur mesačne, pričom styk otca s maloletými deťmi súd ponechal neobmedzený. V čase tohto rozhodovania matka bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok vo výške 190,- Eur mesačne a prídavky na obe maloleté deti vo výške 40,- Eur mesačne, otec bol nezamestnaný a poberal výsluhový dôchodok vo výške 320,- Eur mesačne. Matka nemala iné vyživovacie povinnosti a otec mal ešte jednu vyživovaciu povinnosť k M. S., narodenej XX.X.XXXX. Maloletá F. v čase tohto rozhodovania mala 9 rokov a 7 mesiacov a navštevovala základnú školu, maloletá H. v čase tohto rozhodovania mala 1 rok a 10 mesiacov a nachádzala sa v celodennej starostlivosti matky. Obe maloleté deti boli zdravé, ich výdavky boli bežné a veku primerané. Aktuálne otec žije v S., od 24.3.2016 do 3.10.2016 bol zamestnaný ako vodič kamiónu u zamestnávateľa L. S. s. r. o. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 715,16 Eur, pričom pracovný pomer bol skončený na jeho žiadosť zo zdravotných dôvodov. Od 5.10.2016 bol evidovaný v Českej republike ako uchádzač o zamestnanie. Od 24.10.2016 do 24.2.2017 bol zamestnaný ako obchodný zástupca u zamestnávateľa P. Z., s.r.o. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 681,- Eur. Od 1.3.2017 pracuje na Z. T. S.G. Q. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 881 Eur a pobera výsluhový dôchodok vo výške 319,63 Eur mesačne. Otec žije v byte pani Z. R., ktorej na bývanie prispieva sumou 7.500,- CZK mesačne. Otec dobrovoľne prispieva na výživu maloletých detí sumou 170,- Eur mesačne a na výživu plnoletej dcéry M. S., narodenej XX.X.XXXX, ktorá študuje na vysokej škole v Brne, sumou 90,- Eur mesačne. Matka v čase ostatného rozhodovania o výživnom bola na rodičovskej dovolenke, pričom poberala rodičovský príspevok vo výške 190,- Eur mesačne a prídavky na obe maloleté deti spolu vo výške 40,- Eur. Toho času je matka zamestnaná u zamestnávateľa M. K. K. a T. S. K. Q. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 675,72 Eur. Matka býva v spoločnej domácnosti so svojimi oboma maloletými dcérami v rodinnom dome v Z., ktorý je v podielovom spoluvlastníctve matky a jej sestry. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie maloletá F. mala 15 rokov a 4 mesiace, navštevovala 1. ročník Súkromného bilingválneho gymnázia v Galante a maloletá H. mala 7 rokov a 7 mesiacov a navštevovala 1. ročník Základnej školy O. M. v O.. Obe deti sú zdravé. Ich výdavky sú bežné a veku primerané. Počet vyživovacích povinností zostal u oboch rodičov nezmenený.

26. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre zvýšeného výživného v prospech maloletých detí, keďže rodič má povinnosť prispievať na výživu dieťaťa až do času, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Od ostatného rozhodovania o výživnom uplynulo dlhé časové obdobie, v čase

rozhodovania súdu prvej inštancie to bolo 5 rokov a 9 mesiacov, teda už len samotným uplynutím doby došlo objektívne k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, kedy prirodzene vzrástli ich potreby nielen na bežné životné náklady ale predovšetkým v súvislosti s ich vzdelávaním. V školskom roku 2016/2017 začala maloletá F. navštevovať prvý ročník na strednej škole a maloletá H. prvý ročník na základnej škole, s čím sú spojené notoricky známe výdavky na nákup učebníc, zošitov, učebných pomôcok, školské stravovanie a cestovanie do školy. Pochopiteľne vzrástli aj ich odôvodnené potreby vo všetkých ďalších oblastiach ich života a výdavky spojené s mimoškolskými aktivitami. Od poslednej úpravy výživného na strane maloletých detí vzhľadom na uvedené jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich určenie vyššieho výživného. Rovnako bez akýchkoľvek pochybností nastala zmena pomerov i na strane otca a matky, ktorí majú obaja vyšší príjem, a to otec o sumu 881,- Eur mesačne a matka o sumu 485,72 eur.

27. Čo sa týka primeranosti výšky výživného odvolací súd sa zhodol so závermi súdu prvej inštancie, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám maloletých detí ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov zodpovedá určenie výživného otca pre maloletú F. sumou 140,- Eur mesačne a pre maloletú H. sumou 110,- Eur mesačne. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20 - 30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb), ktorému východisku pri rozhodovaní o výške výživného zodpovedá aj súdom prvej inštancie určené výživné s prihliadnutím na skutočnosť, že otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k plnoletej M. S., narodenej XX.X.XXXX, ktorá je študentkou vysokej školy. Ak matka v odvolaní žiadala zvýšenie výživného na maximálnu prípustnú mieru 30 % priemerného čistého, je jej odvolacia námietka nenáležitá. Správne súd prvej inštancie totiž vyhovel návrh matky na zvýšenie výživného len čiastočne, keďže vzhľadom na vek maloletých detí je predpoklad ďalšieho zvyšovania výživného pre maloleté deti do budúcnosti, a preto je potrebné ponechať priestor na ďalšie zmeny výšky výživného pri závažnejšej zmene pomerov v budúcnosti (napr. nástup na druhý stupeň základnej školy, nástup na štúdium na vysokej škole a pod.).

28. Pokiaľ matka v odvolaní vyjadrila nesúhlas s právnym názorom súdu prvej inštancie, že podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič, by malo predstavovať 20 - 30 % jeho čistého príjmu, je jej odvolacia námietka nenáležitá. Rozhodovanie v súlade s ustálenou judikatúrou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v Čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku. Účastníci konania legitímne očakávajú, že ich vec bude rozhodnutá za obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom. Dôkazom, že súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou o tejto otázke, je množstvo rozhodnutí tunajšieho súdu s vyslovením rovnakého právneho názoru o určení výšky výživného v rozsahu 20% - 30% z netto príjmu výživou povinného rodiča (samozrejme v závislosti od individuálnych okolností konkrétneho prípadu), napr. rozhodnutia č. k. 24CoP/104/2017-356 zo dňa 6.9.2017, č. k. 24Co/385/2016-167 zo dňa 15.2.2017, č. k. 25CoP/54/2016-241 zo dňa 8.2.2017, č. k. 25CoP/17/2016-52 z 28.9.2016, č. k. 24CoP/30/2017-361 zo dňa 5.4.2017, č. k. 26CoP/17/2016-98 zo dňa 27.9.2016, č. k. 26CoP/32/2015-143 zo dňa 22.12.2015, č. k. 26CoP/12/2013-80 zo dňa 20.5.2014, č. k. 11CoP/10/2016-101 zo dňa 16.3.2016, č. k. 10CoP/33/2015-209 zo dňa 27.1.2016.

29. Matka ďalej v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie zohľadnil pri rozhodovaní výdavky otca na ubytovanie u kamarátky v sume 7.500,-Kč mesačne, ktorý výdavok otec žiadnym spôsobom nepreukázal, pričom sa nejdená o žiadnu kamarátku ale družku otca. K uvedenému odvolací súd uvádza, že výživné na maloleté deti bolo určené v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou v rozpätí 20 - 30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu a výdavok otca na bývanie v sume 7.500,- CZK neovplyvnil výšku určeného výživného v tom smere, že nebyť tohto výdavku, výživné by bolo zvýšené na vyššiu sumu. Navyše výška tohto výdavku na bývanie bola zistená výsluchom otca, čo je rovnakým dôkazným prostriedkom ako listinný dôkaz, pričom nebol dôvod pochybovať o pravdivosti tvrdení otca uskutočnených pred súdom prvej inštancie. Vo vyjadrení k odvolaniu otec navyše uviedol, že nemá žiaden doklad o platení tejto sumy pani R., túto sumu platí dobrovoľne a v uvedenej sume je zahrnuté aj stravné, pranie a žehlenie. Ak matka namietala, že pani R. je životnou partnerkou otca, nie kamarátkou, ako uvádza otec, je toto tvrdenie matky irelevantné, keďže podľa vyjadrenia otca nevedú spoločnú domácnosť a hospodária oddelene a i v prípade, že by medzi nimi reálne existoval partnerský vzťah, neznamená to, že otec nebude prispievať na bývanie, stravu a ostatné náklady na domácnosť vrátane prania a žehlenia.

30. Ďalej matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávne započítal pri posudzovaní rozsahu vyživovacích povinností výživné na plnoletú M. vo výške 90,- Eur mesačne, hoci súdom určené výživné je vo výške 43,- Eur mesačne. Tu považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že súd zasahuje do úpravy výkonu rodičovských práv a povinností až v prípade, ak sa rodičia, resp. oprávnený a povinný, nedohodnú. Nie je teda rozhodujúce, že súdom určené výživné na plnoletú M. predstavuje 43,20 Eur mesačne (ako upresnil otec vo vyjadrení k odvolaniu), ale že otec po dohode s plnoletou M. jej platí 90,- Eur mesačne, čo vzhľadom na skutočnosť, že študuje na vysokej škole je primeraným výživným. Žiada sa zdôrazniť, že napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil výživné na dve mladšie deti otca vo vyššej výške 140,- Eur a 110,- Eur mesačne, ako otec fakticky prispieva na výživu najstaršieho dieťaťa sumou 90,- Eur mesačne, hoci jeho odôvodnené potreby sú nepochybne väčšie.

31. Napokon matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nerozhodol o zvýšení výživného v súlade s návrhom kolízneho opatrovníka a výrazne sa od neho odklonil. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na fakt, že kolízny opatrovník s rozhodnutím súdu prvej inštancie súhlasil, čo nepochybne vyjadril aj vzdaním sa odvolania proti rozsudku.

32. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktorí sú v plnej miere odkázaní výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samy sa živiť. Odvolací súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutočnosti, tiež prihliadol na okolnosť, že životná úroveň detí je odrazom životnej úrovne ich rodičov a dospel k záveru, že súd prvej inštancie rešpektujúc vyživovaciu povinnosť otca k maloletému, rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti, zvýšil výživné pre maloleté deti správne. Súdom prvej inštancie zvýšené výživné pre maloletú F. zo sumy 80,- Eur na sumu 140,- Eur mesačne a pre maloletú H. zo sumy 70,- Eur na sumu 110,- Eur mesačne je vzhľadom na vek maloletých detí, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania ich životných nákladov v budúcnosti primerané. Rovnako zo skutočností zistených ohľadom príjmov a majetkových pomerov otca súdom prvej inštancie je jednoznačné, že osobné, majetkové a zárobkové pomery otca zodpovedajú súdom prvej inštancie zvýšenému výživnému. Odvolací súd považuje výživné v sume 140,- Eur mesačne pre maloletú F. a v sume 110,- Eur pre maloletú H. od otca spolu s výživným a osobnou starostlivosťou od matky za postačujúce pre pokrytie aktuálnych potrieb maloletých detí a ich záujmov.

33. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľky odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

34. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zvýšení vrátane závislých výrokoch o zmene predchádzajúceho rozhodnutia a o náhrade trov konania (odvolaním osobitne nenapadnutých) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu ich vecnej správnosti potvrdil.

35. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

36. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).